

LETECKÁ AMATÉRSKA ASOCIÁCIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Framborská 58, 010 01 Žilina, tel. +421903494618

Hlavný technik LAA SR Ing. Vladimír Krempaský,

Tel. 0905 959 276, e – mail : hlavny_technik@laa.sk

Všetkým členom LAA SR

Vec: Usmernenie 02/2016 zo dňa 5.2.2016

Na základe niektorých nejasností a otázok na školení technikov dňa 30.1.2016 v Žiline a vzniku závažnej poruchy na MZK vydávam toto usmernenie (prosím dočítať do konca!):

1. Námietky k vydaniu a vedeniu záznamníkov LŠZ:

Dôvody vydania a povinnosť viesť záznamník LŠZ:

Na základe nálezov z auditu 2011 bod 9.1.13 znenie nálezu: „Väčšina LŠZ neeviduje nálet hodín a ani organizácia nestanovuje takúto povinnosť. Nie je teda možné dokladovať pri jednotlivých LŠZ počet štartov, počet nalietaných hodín, dni kedy boli vykonávané konkrétne lety (nevedú sa denníky LŠZ a LŠZ knihy)“.

Nález bol na základe smernice SM 12 bod 3.4.7: Pre každé LŠZ klasifikované ako mikroľahký letún musí poverená organizácia vydať palubný denník. Ostatné LŠZ môžu mať iný doklad na zaznamenávanie letov, ktorý stanoví poverená organizácia.

Z tohto dôvodu sme ako organizácia boli povinní vydať resp. vyrobiť záznamník LŠZ, aby sme mohli odstrániť bod nálezu. Náš záznamník LŠZ stojí 1,- € a 1,50 € a plne nahrádza palubný denník LŠZ, ktorý na DÚ SR stojí 40,- €. Bolo nutné následné zapracovanie tejto povinnosti vydať a viesť záznamník LZŠ do Postupov pre výkon činnosti letovej spôsobilosti LŠZ, ktoré sú schválené DÚ SR:

9. ČASŤ – PREVÁDZKOVÁ DOKUMENTÁCIA

9.1. Záznamník LŠZ

9.1.1. Vydávanie záznamníkov LŠZ

Záznamníky LŠZ vydáva a vypisuje technik druhu LŠZ na základe žiadosti o vydanie preukazu letovej spôsobilosti. Záznamník LŠZ sa vydáva a vypisuje aj pri predĺžení PLS, pokiaľ ešte nebol tento záznamník LŠZ vydaný. Technik opečiatkuje a podpíše záznamník LŠZ na základe pokynov HT LAA SR. Záznamník LŠZ je neoddeliteľnou súčasťou LŠZ to znamená, že pri zmene majiteľa sa záznamník LŠZ odovzdá novému majiteľovi ktorý pokračuje v dopĺňaní údajov o LŠZ.

9.1.2. Vedenie záznamníka LŠZ

Počas prevádzky LŠZ každý prevádzkovateľ LŠZ je povinný viesť tento záznamník podľa predlohy. Pri každej ďalšej prehliadke LŠZ je technik druhu LŠZ povinný opečiatkovať a podpísať denné záznamy prevádzky LŠZ, ktorých správnosť náletu skontroluje a zapíše do protokolu o TP. Taktiež zmenu majiteľa pri prehliadke potvrdí technik druhu LŠZ pečiatkou a podpisom. Ostatné údaje ako sú záznamy o pohonnej jednotke a nosnom ráme a záznamy o poruchách a zmenách v konštrukcii LŠZ zaznamenáva prevádzkovateľ LŠZ.

9.1.3. Distribúcia záznamníkov LŠZ

Záznamníky LŠZ je možné vyzdvihnúť osobným odberom u hlavného technika LAA SR, na sekretariáte LAA SR, alebo priamo u technika druhu LŠZ pri vykonaní prehliadky. Na požiadanie je možné záznamníky LŠZ zaslať aj poštou.

Nesplnenie tejto POVINNOSTI je ošetrené takisto v Postupoch pre výkon činnosti letovej spôsobilosti LŠZ, bod **3.1.7. Pozastavenie platnosti preukazu**

Platnosť preukazu môže byť pozastavená hlavným technikom LAA SR samostatne alebo na základe doporučenia príslušného technika druhu, príslušného technika zväzu, príslušného hlavného inšpektora zväzu alebo osoby leteckého personálu LAA SR vykonávajúcu dozor nad prevádzkou LŠZ. V pozastavení platnosti musí byť uvedený dôvod ako aj spôsob dosiahnutia obnovy platnosti preukazu. Pozastavenie platnosti nesmie byť dlhšie ako 3 mesiace. Pri nesplnení podmienok k obnove platnosti môže byť toto pozastavenie predĺžené avšak najviac o ďalšie 3 mesiace. Dôvodom na pozastavenie platnosti preukazu môžu byť:

1) príčiny preukázateľného nesplnenia povinností prevádzkovateľa LŠZ, *

2) príčiny nevyhovujúceho technického stavu LŠZ,

3) príčiny vyplývajúce z konkrétnych negatívnych skúseností z prevádzky iných LŠZ, ktoré s vysokou pravdepodobnosťou môžu znamenať vznik negatívnych technických a letových nedostatkov aj na inom LŠZ podobnej konštrukcie a vlastnosti.

Riešenie tohoto problému nie je mojím výmyslom, zdedil som to ako bremeno po mojich predchodcoch, ktorí toto mali riešiť dávno predomnou. Stále nie som za represívne riešenie, lebo represia resp. „kávička“ na DÚ SR môže dotyčného vyjsť do 350,- €. Stále som za agitáciu a propagáciu plnenia si povinností pre využívanie vzdušného priestoru SR a k spokojnosti a dobrej spolupráci s našim nadriadeným orgánom.

2. Vysvetlivky k celkovému náletu uverejňovanému na stránke LAA SR v evidencii LŠZ:

Celkový nálet PK vzor: 15/33: – 15 - číslo vľavo - vždy nálet hodín PK

33 – číslo vpravo – počet štartov PK (pre LŠZ štartujúce z nôh nie je potrebné udávať).

Celkový nálet MPK vzor: 38/44//10/18: Prvé dve čísla označujú nálet hodín PK a druhé dve čísla za // označujú nálet paramotora:

38 – nálet hodín PK

44 – počet štartov PK (pre LŠZ štartujúce z nôh nie je potrebné udávať, ak udáte, bude to zapísané)

// - oddeľuje nálet PK od paramotora

10 – nálet hodín paramotora

18 – počet štartov paramotora (pre LŠZ štartujúce z nôh nie je potrebné udávať, ak udáte, bude to zapísané)

Celkový nálet ZK vzor: 22/38: – 22 - číslo vľavo - vždy nálet hodín ZK

38 – číslo vpravo – počet štartov ZK (pre LŠZ štartujúce z nôh nie je potrebné udávať, ak udáte, bude to zapísané)

Celkový nálet MZK vzor: 94/180: – 94 - číslo vľavo - vždy nálet hodín MZK

180 – číslo vpravo – počet štartov MZK

3. Vypisovanie evidenčných štítkov LŠZ LAA SR:

- pri vydaní PLS („techničáku“) zaškrtnúť **x** pod stĺpčekom **áno** t.zn. je potrebné vydať nový pri predĺžení PLS ak je evidenčný štítok čitateľný zaškrtnúť **x** v stĺpčeku **nie** – nie je potrebné vydať nový, ak je nečitateľný, alebo poškodený zaškrtnite **x** v stĺpčeku **áno** – je potrebné vydať nový
- ak sa štítok nachádza v peňaženke, alebo v dokladoch majiteľa a je čitateľný prilepte evidenčný štítok vedľa štítku výrobcu, alebo na viditeľné miesto a zaškrtnite **x** v stĺpčeku **nie** – nie je potrebné vydať evidenčný štítok
- ak je štítok nalepený na LŠZ a je čitateľný a ďalšie evidenčné štítky má majiteľ v dokladoch, alebo v peňaženke, zaškrtnite **x** v stĺpčeku **nie** – nie je potrebné vydať a zvyšné evidenčné štítky znehodnotíte

Aj keď sa informácia v protokole o technickej prehliadke stáva stále reálnejšou, či je potrebné, alebo nie je potrebné vydať evidenčný štítok LŠZ, stále sa však vyskytujú dezinformácie. Skytex sa objednáva v Čechách, príde poštou do Žiliny aj s fakturou, zo Žiliny do Ladomírovej, kotúč skytexu sa postrihá na rozmer A3, odnesie do Svidníka do tlačiarne, z tlačiarne do Ladimirovej, tam sa postrihá na požadovaný rozmer vypíše a odošle žiadateľovi. Takže vynaložená energia sa netýka iba dvoch až troch minút pri vypisovaní evidenčného štítku. Preto žiadam o dôslednosť pri vyplňaní kolonky o evidenčnom štítku.

4. Porucha za letu - zastavenie motora Verner 133

Po ukončení pozvoľného stúpania do výšky H-300m došlo k zastaveniu motora bez predchádzajúcich nezvyčajných zvukov, alebo vibrácií. Po demontáži motora a jeho kontrole u výrobcu bolo zistené rozsiahle vnútorné poškodenie motora spôsobené zlomenou kľukovou hriadeľou.

Z histórie motora: pred montážou motora na súčasný MZK bol motor násilne zastavený pri motorovej skúške na inom MZK. Motor po zastavení nebol u výrobcu skontrolovaný.

Tento motor mal kľukovú hriadeľ uloženú na dvoch ložiskách. Po roku 2009 boli vykonávané úpravy motorov a uloženie kľukovej hriadele na tri ložiská. Tento motor touto úpravou neprešiel. Nálet hodín od násilného zastavenia - 54 hodín.

Spolupôsobiacie príčiny tejto poruchy vid'. obrázok:

1. násilné zastavenie motora
2. nevykonanie predpísanej úpravy uloženia kľukovej hriadele

Opatrenia: Akékoľvek násilné zastavenie motora riešiť v autorizovanom servise, alebo u výrobcu.

Ing. Vladimír Krempaský
Hlavný technik LAA SR